

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А.Лагоднюк

« » 2019 р.

07-03-106

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the discipline

**«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА МЕТОДИ ПОДОЛАННЯ
КОРПОРАТИВНИХ КОНФЛІКТІВ»**

**«PSYCHOLOGY OF MANAGEMENT AND METHODS FOR
OVERCOMING CORPORATE CONFLICTS»**

**для здобувачів II (магістерського) рівня освіти спеціальності
073 «Менеджмент»**

**for applicants II (master's) level of education specialty
073 "Management"**

**спеціалізації «Управління фінансово-економічною безпекою»
specialization "Financial and Economic Security Management"**

Рівне – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія управління та методи подолання корпоративних конфліктів» для здобувачів II (магістерського) рівня освіти спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізації «Управління фінансово-економічною безпекою» / Якубовська С.С. Рівне: НУВГП, 2019. 14 с.

Розробник: Якубовська С.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри суспільних дисциплін
Протокол від 22 лютого 2019 р. № 9

Зав. кафедри суспільних дисциплін

Ю.П. Олексін

22 лютого 2019

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності 073 «Менеджмент» в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціалізації «Управління фінансово-економічною безпекою» (магістр)

Протокол від 27 лютого 2019 р. № 7

Голова науково-методичної комісії _____ Л.В. Мельник

(підпис) (прізвище та ініціали)

© Я-49, 2019
© НУВГП, 2019

ВСТУП

Предметом психології управління та методів подолання корпоративних конфліктів є психологічні закономірності управлінської діяльності, сукупність психічних явищ і відносин в організації.

Розуміння предмета дисципліни ґрунтується на визнанні становлення і розвитку управлінської діяльності, яка поєднує в собі соціальне і психічне, їхню взаємодію та взаємозв'язок.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу передбачає наявність базових знань із суміжних курсів – «Сучасні методи забезпечення надійності персоналу та особистої безпеки», «Педагогіка та методика викладання у вищій школі» та цілеспрямовану роботу над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Навчальна програма дисципліни «Психологія управління та методи подолання корпоративних конфліктів» розроблена відповідно до структури та змісту навчальних посібників, які рекомендовано для студентів закладів вищої освіти. Курс посідає важливе місце в загальній структурно-логічній схемі підготовки сучасного фахівця. Він належить до циклу гуманітарних дисциплін, пов'язаних з вивченням психологічних особливостей і можливостей управлінської діяльності. Вивчення теоретичного матеріалу супроводжується практичними заняттями, роздавальним та відео матеріалом до розділів дисципліни.

Ключові слова: психологія, керівник, управління, організація, особистість

Abstract

The curriculum of the discipline "Psychology of Management" is developed in accordance with the structure and content of manuals that are recommended for students of institutions of higher education.

The "Psychology of Management" course occupies an important place in the general structural and logical scheme of training a modern specialist. He belongs to the cycle of humanitarian disciplines related to the study of psychological features and opportunities for management activities. The study of the theoretical material is accompanied by practical classes, distribution and video material to the discipline sections.

Key words: psychology, manager, management, organization, personality

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 073 «Менеджмент» Спеціалізація «Управління фінансово-економічною безпекою»	Нормативна	
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
	16 год.	2 год.	
	Семінарські		
	16 год.	4 год.	
	Самостійна робота		
	58 год.	84 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 10 СРС – 20	Рівень вищої освіти: магістр	Вид контролю – залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 35 % до 65 %;

для заочної форми навчання - 6 % до 94 %;

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Психологія управління та методи подолання корпоративних конфліктів» є формування у майбутнього фахівця загальних та професійних компетенцій - спеціально-предметної, психолого-педагогічної, комунікативної, соціокультурної - системи загальної психологічної підготовки для вирішення практичних, професійних і наукових завдань, проблем керування діяльністю трудового колективу, забезпечення ефективного досягнення результатів управлінської діяльності.

Робоча програма створена для студентів, які навчаються за освітніми програмами підготовки бакалаврів.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- оволодіння методологічними і теоретичними положеннями психології, зокрема, психології управління;
- вивчення характерних рис управлінської діяльності як специфічного виду людської діяльності;
- формування вмінь і навичок використання психологічних знань про людину для аналізу конкретних ситуацій в управлінській діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- предмет, методи, історію, напрями психології управління;
- психологію особистості службовця;
- психологію особистості керівника (психологічні особливості, авторитет, влада);
- психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень;
- психологічні аспекти управлінського спілкування (ділового спілкування керівника);
- психологічні основи поведінки керівника в конфліктних ситуаціях;
- психологічні особливості управлінської роботи з колективом;
- роль керівника у процесі формування соціально-психологічного клімату.

уміти:

- діагностувати психологічні стани та почуття власні та підлеглих з метою забезпечення ефективної управлінської діяльності;
- застосовувати соціальні прийоми підвищення ефективності пізнавальних процесів, що супроводжують управлінську діяльність;
- оцінювати за характеристиками психологічних станів та почуттів рівень задоволення умовами, характером та результатами

управлінської діяльності.

- встановлювати рівень відповідності індивідуально-типологічних особливостей, рис характеру, інтересів, здібностей, переконань та цінностей наявним умовам управлінської діяльності;
- аналізувати причини конфліктів та обирати стилі поведінки в конфліктних ситуаціях;
- визначати психологічний клімат в організації для сприяння позитивного психологічного клімату в організації;
- удосконалювати навички управлінського спілкування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет та методи психології управління. Психологія особистості керівника. Психологія управлінської діяльності

Тема 1. Предмет, історія, напрями, методи психології управління

Психологія управління як галузь психологічної науки. Історія, наукові напрями, предмет, об'єкт, завдання психології управління, її сучасний стан розвитку. Структура, функції та основні категорії психології управління. Зв'язок психології управління з іншими науками, галузі психології управління. Методологічні засади психології управління. Методи психології управління.

Тема 2. Особистість службовця, її структура і шляхи формування

Поняття про особистість. "Людина", "індивід", "особистість", "індивідуальність": співвідношення понять. Основні вітчизняні та зарубіжні підходи до вивчення особистості. Структура особистості службовця. Спрямованість особистості. Загальнолюдські властивості.

Індивідуально-психологічні риси. Шляхи формування і розвитку особистості службовця.

Тема 3. Психологічні особливості, авторитет та влада керівника

Поняття «керівництво». Основні психологічні категорії керівництва. Теорії лідерства (керівництва). Психологічні критерії здатності до лідерства і керівництва. Типи керівників.

Влада і авторитет – важливі чинники впливу керівника на підлеглих. Психологічні особливості форм влади. Авторитет керівника. Структура

та основні психологічні характеристики авторитету. Псевдоавторитети, їх види і причини виникнення.

Тема 4. Психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень

Поняття «управлінське рішення». Класифікація і види управлінських рішень, їх психологічні особливості. Психологічний аспект форм і методів прийняття рішень. Організація та контроль виконання рішень в психологічному вимірі. Творчий характер процесу прийняття рішень. Етичність у прийнятті рішень.

Змістовий модуль 2. Психологія управлінської роботи з колективом. Методи подолання корпоративних конфліктів

Тема 5. Психологія ділового спілкування керівника

Поняття про спілкування. Ділове спілкування. Функції спілкування. Види, рольова поведінка, стилі спілкування. Засоби спілкування.

Основні форми, стратегії і тактики ділового спілкування. Закономірності успішного спілкування. Етикет ділової людини.

Тема 6. Психологія конфлікту. Методи подолання корпоративних конфліктів

Поняття про конфлікт. Структура конфлікту. Динаміка конфлікту. Функції та типологія конфліктів. Конфлікти в організаціях та у сфері управління. Причини службових конфліктів.

Шляхи розв'язання конфліктних ситуацій в колективі. Методи подолання корпоративних конфліктів. Основні тактики та стилі поведінки керівника в конфліктних ситуаціях. Відновлення стосунків. Коригування ставлення.

Тема 7. Психологічні функції колективу як об'єкта управління

Психологія організації в управлінні. Соціально-психологічні функції організації. Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації. Психологічні особливості колективної діяльності в організації.

Класифікація і види колективів. Шляхи формування колективу. Психологія відповідальності в організації.

Тема 8. Керівник у процесі формування соціально-психологічного клімату

Сутність соціально-психологічного клімату в колективі. Роль вертикальних і горизонтальних службових взаємовідносин у формуванні сприятливого психологічного клімату. Особливості й ознаки сприятливого соціально-психологічного клімату. Чинники, що сприяють формуванню сприятливого психологічного клімату в колективі. Ортобіоз керівника.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	л	с	сп	Усього	л	с	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Змістовий модуль 1. Предмет та методи психології управління. Психологія особистості керівника. Психологія управлінської діяльності								
Тема 1. Предмет, історія, напрями, методи психології управління	11	2	2	7	11	1	-	10
Тема 2. Особистість службовця, її структура і шляхи формування	11	2	2	7	11	-	-	11
Тема 3. Психологічні особливості, авторитет та влада керівника	11	2	2	7	12	1	1	10
Тема 4. Психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень	11	2	2	7	11	-	-	11
Разом - зм. модуль 1	44	8	12	28	45	2	1	42
Змістовий модуль 2. Психологія управлінської роботи з колективом. Методи подолання корпоративних конфліктів								
Тема 5. Психологія ділового спілкування керівника	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 6. Психологія конфлікту. Методи подолання корпоративних конфліктів	12	2	2	8	13	-	2	11
Тема 7. Психологічні функції колективу як об'єкта управління	12	2	2	8	11	-	-	11
Тема 8. Керівник у процесі формування соціально-психологічного клімату	12	2	2	8	11	-	1	10
Разом - зм. модуль 2	46	8	8	30	45	0	3	42
Усього годин	90	16	16	58	90	2	4	84

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.	З.ф.
1.	Методи психології управління	2	-
2.	Індивідуально-психологічні риси особистості в психології управління	2	1
3.	Концепції стилів керівництва	2	-
4.	Основні форми, стратегії і тактики ділового спілкування в психології управління	2	-
5.	Методи подолання корпоративних конфліктів	2	1
6.	Основні стилі і тактики поведінки керівника в конфліктних ситуаціях	2	1
7.	Психологія відповідальності в організації	2	-
8.	Формування соціально-психологічного клімату в колективі	2	1
	Разом	16	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Методологічні засади психології управління.	7	10
2.	Методи психології управління.	7	10
3.	Особистість службовця, її структура і шляхи формування	7	11

4.	Авторитет, псевдоавторитет керівника	7	10
5.	Психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень.	6	11
6.	Психологія ділового спілкування керівника	8	10
7.	Шляхи розв'язання конфліктних ситуацій в організації	8	11
8.	Психологія організації в управлінні	8	11
	Разом	58	84

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни „Психологія управління та методи подолання корпоративних конфліктів” використовуються пояснювально-ілюстративні з використанням мультимедійних презентацій та проблемні методи навчання із застосуванням:

- розв'язання проблемних завдань;
- виконання індивідуальних психологічних досліджень;
- тестових завдань;
- прийомів рольової гри;
- доповідей та повідомлень;
- активізації самостійного вивчення студентами літератури;
- навчальних дискусій.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що

виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2				100
50				50				
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	
10	15	15	10	15	15	10	10	

T1, T2... T8

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для заліку
90–100	Зараховано
82–89	
74–81	
64–73	
60–63	
35–59	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Психологія управління та методи подолання корпоративних конфліктів» включає:

1. **07-03-154** Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення дисципліни «Психологія управління та методи подолання корпоративних конфліктів» для здобувачів II (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 053 «Психологія» денної форми навчання / С.С. Якубовська. Рівне: НУВГП, 2019. с.32.
2. **07-03-198** Методичні вказівки до семінарських занять навчальної дисципліни «Психологія управління та методи подолання корпоративних конфліктів» для здобувачів II (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 053 «Психологія» заочної форми навчання / С.С. Якубовська. Рівне: НУВГП, 2019. с.23.
3. Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2010. 360 с. (з грифом МОН України).
4. Конспект лекцій на паперових носіях.
5. Конспект лекцій на електронних носіях.

6. Нормативні документи Міністерства освіти і науки України.
7. Мультимедійні презентації до тем дисципліни «Психологія управління та методи подолання корпоративних конфліктів».
8. Роздавальний матеріал до семінарських занять.

11. Рекомендована література

Базова

1. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: Навч. посібник / Т.В. Дуткевич. – Київ: ЦНЛ, 2005. – 120 с.
2. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник / Г.В. Ложкін. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 416с.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Посібник / Л.Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2010. – 544 с. (Альма-матер).
4. Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посібник / С.С. Якубовська. – Рівне: НУВГП, 2010. – 360 с.

Допоміжна

1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas: Довідник: Пер. з нім. / Худож. Герман і Катаріна фон Заальфельд; Наук. ред. пер. В.О. Васютинський / Г. Бенеш. – К.: Знання-Прес, 2007. – 510 с.: іл.
2. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. / П.А. М'ясоїд – К.: Вища шк., 2004. – 487 с.
3. Стейн Стівен Дж., Бук Говард І. Переваги EQ: Емоційний інтелект та ваші успіхи / Пер. з англ./ Дж. Стейн Стівен, І. Бук Говард. – Днепропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2007. – 384 с.
4. Філоненко М.М. Психологія спілкування. Підручник / М.М. Філоненко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
5. Цимбалюк І.М. Психологія управління: Навч. посіб. / І.М. Цимбалюк – К.: ВД «Професіонал», 2008. – 624 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

3. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
4. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном. URL: <http://osvita.ua/>
5. Вища освіта . URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
6. Психологія управління. Підручники для студентів онлайн. URL:https://stud.com.ua/30597/psihologiya/psihologiya_upravlinnua
7. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75).URL:<http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)
8. Колекція наукових книг з гуманітарних та суспільних дисциплін. URL: <http://www.oapen.org/home>.

